

enarratione meminit. Ego quantum hactenus assecutus sum, linguarum quippiam, ac proprium præter ceteros musculos fortiri obseruo, ad radicem enim proprios quoddam, ac suis fibris utunque distinctos exigit musculos. Atque ex his quorundam fines illic terminare uidentur, ubi lingua in longitudinem ferri incipit, cum sua radice quodammodo angulum constituens, est autem is locus, ubi corpus laryngem in ciborum uoratu obturans ostenditur. Alij musculi hic ne utique cessant, sed mixti inuicem, raram corporis partem efformant, nempe duorum ueluti oblongorum musculorum concursus, qui ligamentum quoddam tenuissimum, membraneum, ac ad linguæ crassitudinem latum, in ipsorum medio plerumque adipiscuntur. Sic laqueum, ut uniuersum linguæ corpus ante sectionem nobis apparens, ex duobus illis musculosis corporibus, ligamento hoc, accurrentibus uenis, arterijs & neruis, atque hæc omnia integre duplici membrana, conformetur, una quidem musculis omnibus communi, quæ est interior. Altera autem eius tunice pars censetur, quæ uniuerfam oris amplitudinem succingit, & eadem continuaque cum interna asperæ arteriæ ac stomachi tunica existit, priuatimque tertij paris neruorum cerebri præcipuas portiones, sibi insertas uendicat, quarum beneficio lingua gustatorium organum efficitur. Rarum uero id atque peculiare, quod duo hæc musculosa corpora obtinere diximus, ad hunc quasi modum sese habet. Quum ceteri corporis musculi unicum se re fibrarum genus, aut rectum scilicet, aut obliquum, aut transversum duntaxat obtineant, hæc interim corpora obliquas, transversas, rectasque fibras simul adepta mihi uidentur, quæ inuicem adeo coeunt, commiscunturque, ut in his aliquod fibrarum genus sectione assequi propemodum sit impossibile, imò musculosa hæc corpora quippiam non absimile cordis substantiæ, in ea fibrarum contrariarum comixtione adipiscuntur, quanquam non adeo atque cor, solida consent substantia. Sed carnosæ fibræ in pinguioribus, & iam ætate prouectis animalibus, pinguedinem in lingua adnatam obtinent, & fibræ multo quoque rariùs in lingua conscruntur, quam in compactissima cordis substantia. Atque hæc uel inter edendum cuius euadunt perspicua, quam scilicet à musculorum carnis natura, formaque & gustu, linguæ pars, quæ in delictijs haberi solet, uariet. Verum ex quibusnam musculis hæc linguæ pars formetur, ac undem musculi linguæ, quos inter dissecandum obseruauimus, originem ducant, nunc opportune subiicietur.

Inter manus Duo quidem sunt recti, & impenes crassi, obscureque ab inuicem, ac si plures duobus essent, alij quol locis discreti, qui ex media, superiori & ossis uel imaginem referentis sede, carni, sed utique fungosi principium ducunt, ac secundum linguæ longitudinem protensi, ipsius medio rectam inseruntur, quam contracti recta intro, & uelut ad posteriora uellunt. Tertius & quartus, ex duobus superioribus ossis hyoidis offiulis oriuntur, quæ ad ipsius latera haberi, ac ipsorum fine ad stylos usque imitantes capitis processus definere diximus. Quanquam etiam interdum hi musculi ab humilioribus ossis hyoidis lateribus, quæ superioribus scutiformis cartilaginis processibus colligantur, principium sumant tunc nimirum, quum superiora hyoidis ossis latera non plane ossæ, cum ligamentorum natura aliquid commune adipiscuntur, quod non infrequenter, & potissimum in mulieribus obseruatur. Musculi igitur illinc exortum adepti, & oblique quodammodo procedentes, linguæ lateribus implantantur. Si horum alter uno remisso laxatoque tendatur, lingua, & potissimum sua radice, in latus deorsum uellitur, at si simul uterque agat, lingua in neutram partem inclinans deorsum, uersus interiora quoque mouetur. Quintus & sextus, similiter carnosus & uterque crassus, duobus nuper dictis opponuntur, ac à temporum ossium processibus, qui styli acusque imaginem referunt, explantati, linguæ ad nuper dictorum fines innascuntur. Hi quoties ambo conuellantur, uersus interiora linguam sursum agunt, at si alter duntaxat in se colligatur, lingua sursum tracta ad alterum latus inclinatur. Sunt & alij duo linguam ad inferiora contrahentes, ac ad latera inuoluentes, qui ex inferioris maxillæ lateribus, intus ad dentium molarium radicem utrinque lato, & uterque musculo principio enati, linguæ secundum ipsius longitudinem usque ad ligamenti finem, quo faucibus illa colligatur, se inserunt, non quidem prorsus in linguæ medium, sed duorum, quos primos enumerauimus, musculorum latera. Horum altero tantum suas fibras colligente, conspicua ante sectionem linguæ pars, in contracti musculi latus conuier, at utroque laborante, pertinaciter lingua faucibus recto motu adigitur. Post hos carnea quædam moles ab interna quoque inferioris maxillæ sede, ex menti regione nascitur, ab illis præcipue processibus, ipsorumque lateribus, qui inæqualiter in interna inferioris maxillæ ad summum mentum sede extuberant. Præfens moles sursum retrorsumque ad fauces ducta, in linguæ radicem, amplam insertionem molitur, quemadmodum etiam lato principio originem sumit. Hæc moles linguam ad mentum contrahere uidetur, nunc exquisitè ad laborum medium, nunc autem ad latus, prout nimirum has illasue fibras laxat, & intendit, fibræ enim ipsius rectæ, secundum totam illius amplitudinem, ab

ab anteriori sede retrorsum ductæ conspiciuntur. deinde præter fibras, uelut quasdam inscriptiones quoque rectæ progredientes exigit, quasi harum occasione, plurimum musculorum numero etiam habenda esset. Enarratos iam musculos, qui undique attentum habent adipem, inter dissecandum ad linguam porrigi in scholis ostendi, & horum plurimos circa ipsorum fines inuicem confundi, ac duo, quæ prius innumimus, musculosa corpora constituere. hæc triplex fibrarum genus obtinere superius dictum est, quæ inuicem adeo permiscuntur, ut eas inter noscere sit quamdifficillimum. Inter reliquas tamen obliquas transversasque, in corporum medio plurimæ reperiuntur, quæ mihi utrinque in proprium linguæ ligamentum longè tenuissimum, & membranæ non absimile, tanquam in ipsorum firmamentum definere uidentur, rectæ uero pauciores sese offerunt, omnes propemodum in externa eorum corporum superficie excurrentes. Transversarum fibrarum beneficio linguæ corpus ante sectionem apparens, in se contrahi in crassarique, & rursus egeri tenuarique arbitror, id enim in ligamentum fibrarum insertio, tibi dissecanti utunque commonstrabit. Rectis uero fibris, lingua in semicirculum, ad palatum faucesque conuolui spectatur, prout nimirum aut superiores, aut inferiores tenes fuerint. Porro obliquis fibris, in latera linguam agi omnino coniectior sic sanè, ut alij interim musculi linguæ moueant radicem, alij uero linguæ corpus, ante sectionem in hiantem ore conspiciunt. Ligamentum uero, cui fibræ firmanantur linguæ, ossis uice datum est. Haud enim decessit, linguæ secundum ipsius longitudinem os, aut cartilaginem quantumuis etiam in minutissimis diuisam uertebras, innasci, quum tam uarijs diuersisque motibus, inter mandendum loquendumque moueri linguam oportuerit, ipsaque interim nullum corpus suffulciat, ac quouis etiam serpente agilior fluctuosiorque esse debeat.

LINGUÆ MUSCULORVM ADMINISTRATIO. Caput XX.

MUSCULORVM linguæ sectio communis cum reliquis erit. Deducta igitur, quantum licet, utraq; maxilla, & oris tunica, cutis modo à subditis organis, quam licet, exquisitissime cultello undecunque detracta, omnium primi secabuntur obliqui, quorum principium à processibus styli imitantibus pendet, quod iam ab oblongis illis offiulis uenit liberandum. Iam hos ad linguæ radicem studiosè secutus, eam carneam molem, quam nono loco recensui, ab inferiori maxilla liberabis, atque quam poteris, accuratissime ipsius inscriptiones, & ipsi immixtum adipem, deinde illius etiam exortus, & implantationis latitudinem spectabis, atque hæc perfecteris promptissime, si modo ad dentium interiorum radicem, & sub mento uicissim sectionem tentaueris. Mox post hos aggredieris, qui ab internæ maxillæ sedis lateribus nascuntur, & linguam ad latera mouent, post hos autem, aliorum duorum obliquorum, ab ossis hyoidis lateribus originem ducentium principia liberabis. Postremò autem illi ab hyoide osse auferentur, quos primos recensuimus, quique maximam linguæ radicis partem constituere uidebuntur. In huiusmodi administratione exiguum cultellum, liberandis musculorum capitibus operi accommodabis, ad reliquam uero separationem buxum cultellum, quod mucosi admodum sint musculi, adhibere nihil prohibet. Ceterum linguæ reliquum corpus ad hunc modum aggredi consulo, ante omnia id ambiens crassior membrana, toti communis ori deradetur, firmius enim connascitur, quam ut citra coctionem, cutis modo à lingua auferri possit. Deinde & illa membrana, quæ musculis omnibus est communis, quamque frustra separare contenderes, relicta, sectio ad linguæ medium super id, quod diximus, ligamentum, & secundum linguæ longitudinem ducetur, non superficialis tantum, sed quæ ad medium usque linguæ penetret, aut etiam uniuerfam diuidat. Mox hamulis & cultellis, fibrarum corporis linguæ naturam sedulo inquires, ac qui fibræ ligamento committantur, eaque inuicem uariant, & commisceantur, perspicies, num scilicet eo, quo dictum est modo, aut dissimili sese habeant. Ego nanque, ut mihi linguæ constructio apparuit, hæc trado, lubens, si quid notius ueriusque occurreret, impertiturus. Porro neruos à septimo præcipue pari neruorum cerebri, & à sexto, linguæ musculis motus principium præbentes de industria, ut & ceteros neruos, in Quartum librum refero, atque iccirco etiam hic, nisi de ligamento linguæ faucibus colligante, paucissima recensenda supersunt. Est autem id ligamentum, quod ad palatum reflexa lingua, apertoque ore sub ipsa conspicitur, magni usus gratia efformatum. Nisi enim id esset ligamentum, lingua nimirum aliquando retrorsum in se colligeretur, nec facile exerta intro retraheretur, præterea neque sedem obtineret stabile & tutam, ut quæ undique esset soluta. Vtroque enim munere ligamentum fungitur,

Musculosa substantia lingue partis ante sectionem conspicietur.

Administratio quinti & sexti. Noni.

Septimi & octauis. Tertij & 4.

Primi & 2.

Reliqui linguæ corporis administratio.

Ligamentum linguam faucibus colligans.